

ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, 1940-1944

ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ, ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

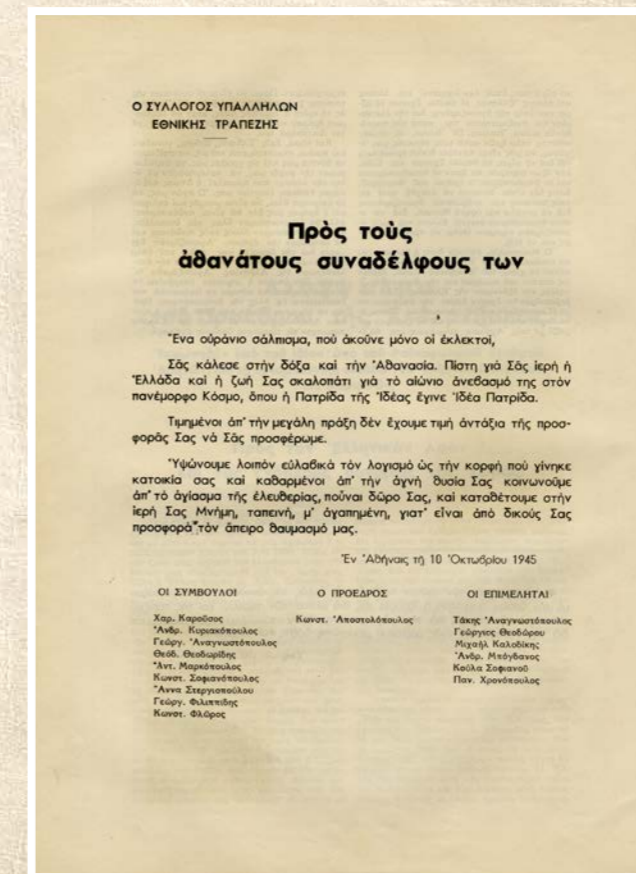
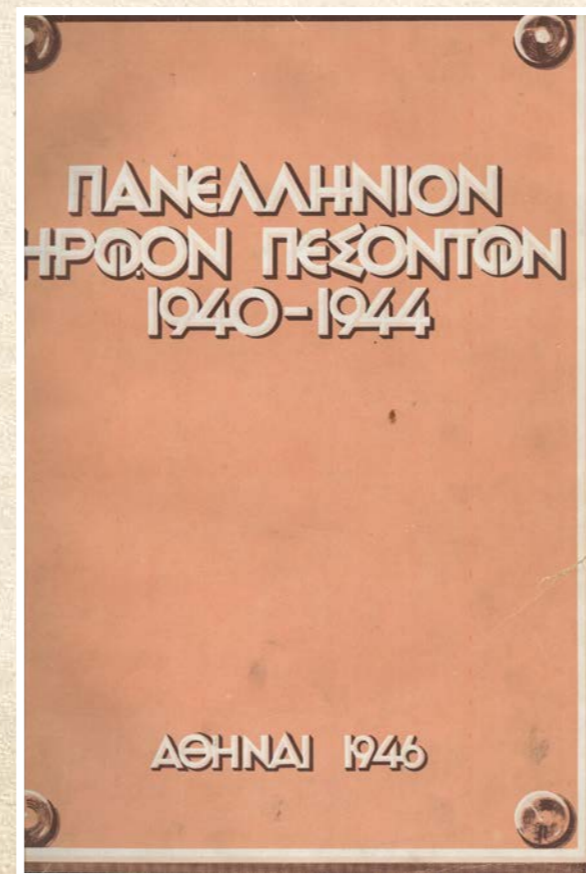
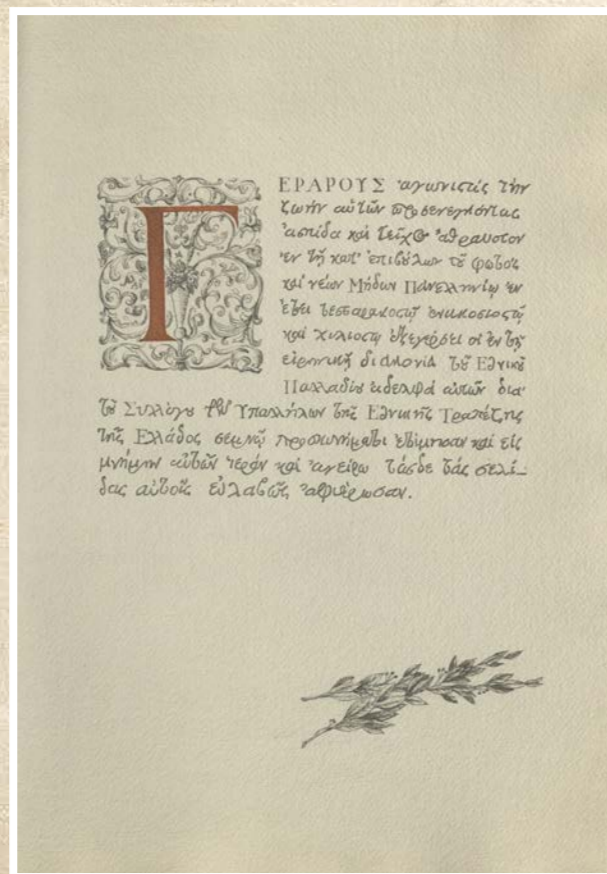
Οι νεκροί του πολέμου 1940-41, οι «αθάνατοι νεκροί μας» κατά την έκφραση της εποχής, και οι επιζώντες τραυματίες-ανάπηροι του μετώπου, οι οποίοι πρωτοστάτησαν μετέπειτα στους αγώνες κατά των ξένων κατακτητών και των κατοχικών συνεργατών τους, ήταν φυσικό να κερδίσουν τον άπειρο θαυμασμό και τον απόλυτο σεβασμό ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας.

Ιδιαίτερα οι νεκροί μαχητές των πολεμικών μετώπων και της Αντίστασης, οι βασανισμένοι στα κάθε λογής κολαστήρια των δυνάμεων καταστολής, ξένων και ντόπιων, και οι εκτελεσμένοι στην Κατοχή αναδείχθηκαν στα πιο αγνά, στα πιο ισχυρά σύμβολα αλλά και σημαντική πηγή έμπνευσης του αντιστασιακού κινήματος του λαού μας.

Στο χώρο της Εθνικής Τράπεζας υπήρξαν απώλειες οι οποίες καταγράφηκαν από τις διοικήσεις της ΕΤΕ και τα σωματεία των εργαζομένων. Μετά τον πόλεμο η Τράπεζα φρόντισε να ανεγείρει αναμνηστική πλάκα των πεσόντων υπαλλήλων της 1940-1941, η οποία έχει τοπο-

θετηθεί στη μνημειακή κλίμακα της εισόδου του Κεντρικού Καταστήματος της οδού Αιόλου, δίπλα στην παλαιότερη για τους νεκρούς των βαλκανικών πολέμων. Επίσης, στις 10 Απριλίου 1982, η Διοίκηση Γεωργίου Αλέξ. Μαγκάκη αποκάλυψε επίσημα αναμνηστική πλάκα με τους υπαλλήλους που εκτελέστηκαν από τα στρατεύματα Κατοχής 1941-1944, ενώ το 2015 αποκαλύφθηκε, χωρίς εκδηλώσεις, αναμνηστική πλάκα για τους εργαζόμενους του Κεντρικού Καταστήματος που «με κίνδυνο της ζωής τους διέσωσαν το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας από τα στρατεύματα της ναζιστικής Κατοχής τον Οκτώβριο του 1943 με τον αγώνα τους που έμεινε στην ιστορία ως 'Μάχη των Χρεογράφων'», η οποία είχε ετοιμαστεί από το 1995-96, με πρωτοβουλία της Διοίκησης Γεωργίου Μίρκου.

Από έρευνα σε σχετικό αρχειακό υλικό του ΣΥΕΤΕ και της Τράπεζας, καταφέραμε να συλλέξουμε κι άλλα στοιχεία που συμπληρώνουν τις παλαιότερες καταγραφές, τα οποία παραθέτουμε παρακάτω συνοπτικά σε πίνακα.

ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, 1940-1944

α/α	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	Αντωνάτος	Δημήτριος	Μαχόμενος στο Αλβανικό Μέτωπο	25.12.1940	Βοηθός Β' στο κατ/μα Ιωαννίνων. Πτυχιούχος Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών, έφεδρος ανθυπολοχαγός, έπεσε στα «βουνά της Αλβανίας» (ύψωμα Σκουτάρας).
2	Αντωνόπουλος	Κωνσταντίνος	Εκτέλεση	Οκτώβριος 1944	«Τραπεζικός υπάλληλος, λοχαγός του ΕΛΑΣ. Εκτελέστηκε από τους Γερμανούς...». Αναφέρεται στα Κατοχικά της Κούλας Ξηραδάκη.
3	Αποστολίδης	Γρηγόριος	Φυλάκιση στο Χαϊδάρι και θάνατος «συνεπεία κακουχιών»	4.2.1944	
4	Αρδίττη	Λουκία	Εκτέλεση		Εργαζόμενη στο κατ/μα Θεσσαλονίκης. Από την Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης.
5	Αυγέρης	Δημήτρης	Ηρωικά μαχόμενος στο «Κάστρο του Υμηττού»	28.4.1944	Νεαρός κλητήρας, εργαζόμενος στο Κεντρικό Κατάστημα. Επονίτης-διμοιρίτης Ελασίτης έπεσε μαχόμενος από τα πυρά ταγματσαφαιτών, με άλλους δύο νεολαίους συναγωνιστές του, τους Κων. Φολτόπουλο και Αθ. Κιοκμενίδη, υπερασπίζοντας αποθήκη οπλισμού του ΕΛΑΣ.
6	Γαβαλάς	Μάρκος	Εκτέλεση	Αύγουστος 1944	Εργαζόμενος στο Κεντρικό Κατάστημα, φοιτητής, εκτελέστηκε στο Κουκάκι μαζί με 5 στελέχη του ΚΚΕ.
7	Γκατένιο	Ραχήλ	Θάνατος στο στρατόπεδο του Άουσβιτς		Εργαζόμενη στο κατ/μα Θεσσαλονίκης, από την Ισραηλιτική Κοινότητα. Απεβίωσε στο κολαστήριο του Άουσβιτς.
8	Γρουμπός	Νίκος	Βασανιστήριο στο κολαστήριο της Γκεστάπο-εκτέλεση	22/23.9.1944	Εισπράκτωρ Β' στο Κεντρικό Κατάστημα, ανάπηρος πολέμου 1940-41, εαμικός αντιστασιακός. Συνελήφθη από την Ειδική Ασφάλεια στις 21.9.1944, βασανίστηκε απάνθρωπα στην οδ. Μέρλιν, βρέθηκε κατακρεουργημένος στο Ζάππειο.
9	Δροσόπουλος	Γεώργιος	Μαχόμενος στον πόλεμο 1940-1941	2.4.1941	Κλητήρας στο Κεντρικό Κατάστημα, έπεσε στα «βουνά της Αλβανίας».
10	Ζερβομπεάκος	Αντώνιος	Εκτέλεση	26.11.1943	Διευθυντής κατ/τος Σπάρτης-τελειόφοιτος Νομικής, στους 118 εκτελεσμένους πατριώτες από τους Γερμανούς στο Μονοδένδρι Λακωνίας.
11	Καραγιαννόπουλος	Θεόδωρος	Εκτέλεση	13.12.1943	Εργαζόμενος στο κατ/μα Καλαβρύτων. Εκτελέστηκε στη σφαγή των Καλαβρύτων.
12	Κοτρώνης	Άγγελος	Μαχόμενος στο Αλβανικό Μέτωπο	29.12.1940	Βοηθός Β' στο Κεντρικό Κατάστημα, πτυχιούχος Εμπορικής Σχολής, έπεσε στο Κορώνι Αργυροκάστρου.
13	Κουτμάνης	Βασίλειος	Εκτέλεση	6.6.1944	Εργαζόμενος στο κατ/μα Αταλάντης. Εκτελέστηκε στην Αταλάντη.
14	Κωστούλας	Κωνσταντίνος	Θύμα βομβαρδισμού	21.12.1940	Βοηθός Β' στο κατ/μα Λάρισας. Σκοτώθηκε στο βομβαρδισμό της πόλης.
15	Λυμπέρης	Γρηγόριος	Εκτέλεση	13.12.1943	Κλητήρας στο κατ/μα Καλαβρύτων. εκτελέστηκε στη σφαγή των Καλαβρύτων.
16	Μαρής	Αλκιβιάδης	Εκτέλεση	14.6.1942	Διευθυντής κατ/τος Ηρακλείου Κρήτης, εκτελέστηκε σε μαζική εκτέλεση 50 πατριωτών στο Ηράκλειο.

α/α	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
17	Μάτσας	Βίκτωρ-Χάιμ	Εκτέλεση	4.3.1944(ι)	Εκτελέστηκε σε στρατόπεδο συγκέντρωσης στην Ευρώπη.
18	Μισαηλίδης	Γεώργιος	Εκτέλεση	26.1.1944	Εκτελέστηκε στην «περιοχή Κοζάνης».
19	Μπασδέκης	Απόστολος	Εκτέλεση	18.7.1944	Αρχικλητήρας στο κατ/μα Καρδίτσας, εκτελέστηκε στην Καρδίτσα.
20	Ντάνος	Γεώργιος	Εκτέλεση	13.12.1943	Εργαζόμενος στο κατ/μα Καλαβρύτων. Εκτελέστηκε στη σφαγή των Καλαβρύτων.
21	Οικονομίδης	Αχιλλέας	Θύμα βομβαρδισμού	25.12.1940	Προσωρινός υπάλληλος στο κατ/μα Κέρκυρας. Σκοτώθηκε στο βομβαρδισμό της πόλης της Κέρκυρας.
22	Παντουβάκης	Μηνάς	Θύμα βομβαρδισμού	20.5.1941	Εργαζόμενος στο κατ/μα Ηρακλείου Κρήτης. Σκοτώθηκε στο βομβαρδισμό της πόλης.
23	Παπαδάκης	Γεώργιος	Θύμα βομβαρδισμού	22.5.1941	Αρχικλητήρας στο κατ/μα Ηρακλείου Κρήτης. Σκοτώθηκε στο βομβαρδισμό της πόλης.
24	Παπαδόπουλος	Σταύρος	Μαχόμενος στο Αλβανικό Μέτωπο	22.12.1940	Γραφέας στο κατ/μα Κομοτηνής. Έπεσε ως έφεδρος ανθυπολοχαγός στα «βουνά της Αλβανίας» (Ορμάδι).
25	Παπαϊωάννου	Νικόλαος	Θύμα βομβαρδισμού	21.12.1940	Κλητήρας Α' στο κατ/μα Λάρισας. Σκοτώθηκε στο βομβαρδισμό της πόλης.
26	Πετρακόπουλος	Μιχαήλ	Εκτέλεση	13.12.1943	Εργαζόμενος στο κατ/μα Καλαβρύτων. Εκτελέστηκε στη σφαγή της μαρτυρικής πόλης.
27	Πολυγιαννάκης	Δημήτριος	Εκτέλεση	27.11.1943	Αρχικλητήρας, εκτελέστηκε «εν Αθήναις», από τα Τάγματα Ασφαλείας στο Στρατόπεδο Γουδή μαζί με 18 άλλους ομήρους από τις Φυλακές Χατζηκώστα.
28	Πολυζώακης	Εμμανουήλ	Φυλάκιση και θάνατος «συνεπεία κακουχιών»	30.3.1944	Ανάπηρος πολέμου 1940-41.
29	Πριάγγελος	Κωνσταντίνος	Μαχόμενος στον πόλεμο 1940-1941	23.12.1940	Κλητήρας στο κατ/μα Ξάνθης. Έπεσε στην Πρεμετή της Β. Ηπείρου.
30	Σάμιος	Λεωνίδας	Μαχόμενος στον πόλεμο 1940-1941	9.4.1941	Εργαζόμενος στο Κεντρικό Κατάστημα. Έπεσε στην Κομμένη Πέτρα Β. Ηπείρου.
31	Σαμοθρακίτης	Γεώργιος	Εκτέλεση	13.12.1943	Αρχικλητήρας στο κατ/μα Καλαβρύτων. Εκτελέστηκε στη σφαγή της μαρτυρικής πόλης.
32	Σαμαρέλος	Δημήτριος	Εκτέλεση	13.12.1943	Διευθυντής κατ/τος Καλαβρύτων, εκτελέστηκε στη σφαγή της μαρτυρικής πόλης.
33	Σιαδήμας	Κωνσταντίνος	Μαχόμενος στον πόλεμο 1940-1941	18.3.1941	Εργαζόμενος στο Κεντρικό Κατάστημα. Έπεσε στο Τεπελένι (ύψωμα 1143) ως έφεδρος ανθυπολοχαγός, άφησε «ημερολόγιο πολέμου». Στη μνήμη του έχει ονομαστεί μία πλατεία της Φιλοθέης.
34	Σφακιανάκης	Εμμανουήλ	Μαχόμενος στον πόλεμο 1940-1941	12.3.1941	Έπεσε στην Κλεισούρα της Β. Ηπείρου (ύψωμα Σεντέλι).
35	Σχοινάς	Βασίλειος	Μαχόμενος στον πόλεμο 1940-1941	24.3.1941	Πτυχιούχος Ανωτ. Εμπορικής Σχολής, έπεσε στα «βουνά της Αλβανίας» (Κοσίνα).
36	Τσαπάρας	Ανδρέας	Εκτέλεση	13.12.1943	Εργαζόμενος στο κατ/μα Καλαβρύτων. Εκτελέστηκε στη σφαγή των Καλαβρύτων.
37	Τσιγάρας	Αριστομένης	Εκτέλεση	10.4.1944	Εργαζόμενος στο Κεντρικό Κατάστημα. Συνελήφθη μέσα στο κατ/μα της Τράπεζας, εκτελέστηκε στην Καισαριανή.

ΠΗΓΕΣ

Ιστορικό Αρχείο Συλλόγου Υπαλλήλων Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΣΥΕΤΕ)

Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΙΑ/ΕΤΕ)

Γενικό Επιτελείο Στρατού / Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού / Αρχείο-αναζήτηση πεσόντων (<https://dis.army.gr>)

Πανελλήνιον Ηρώων Πεσόντων, Αθήνα 1946

Ιωάννα Τσάτσου, *Εκτελεσθέντες επί Κατοχής*. Στοιχεία ληφθέντα από τα αρχεία της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Αθήνα 1947

Νίκος Μανδράκος, «Η συμβολή των εργαζομένων της Ε.Τ.Ε. στην Εθνική Αντίσταση 1941-1944», εφημ. *Τραπεζική* του ΣΥΕΤΕ, φύλλα 426/ Νοέμβριος 1981, 449/Οκτώβριος 1983, 453/Φεβρουάριος 1984 κ.ά.

Λευτέρης Φράγκου, «Οι υπάλληλοι της Εθνικής Τράπεζας στην Αντίσταση», περ. *Εθνική Αντίσταση*, συλλογή 30η, Αθήνα, Φεβρουάριος 1982

Αντώνης Ι. Φλούντζης, *Εκτελεσθέντες και κρατούμενοι στα χρόνια της Κατοχής 1941-1944*, Αθήνα 1987

Κούλα Ξηραδάκη, *Κατοχικά, κατάλογοι εκτελεσθέντων, ομαδικά σφαγιασθέντων αμάχων, πεσόντων της Αντίστασης...*, τόμοι Α', Β', Γ', νέα έκδοση αναθεωρημένη και συμπληρωμένη (επιμ. Κωστής Γιούργος), Αθήνα 2012

Ζήσιμος Χ. Συνοδινός, *Ημερολόγιον Συμβάντων του Κεντρικού Καταστήματος της Τράπεζας Αθηνών 1943-1945. Ένα σπάνιο ντοκουμέντο της Κατοχής*, Αθήνα 2014.